

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitzer Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak: Egész évre ———— 13.
Félévre ———— 6.
Negyedévre ———— 3.
Egy hóra ———— 1.
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 70. szám.

Hétfő, március 28.

Egy parlamenti győzelem.

Nagybecskerek, március 28.

„A nemzeti politika irányát követem oly eszközökkel, amelyek nem nagyhangú szavakban, hanem elért eredményekben nyilvánulnak.“ Ezzel a klasszikus mondattal felelt báró Bánffy Dezső miniszterelnök gróf Apponyi Albert legutolsó beszédére; ezzel a klasszikus kijelentéssel cáfolta meg azt és bizonyos, hogy a nemzeti párt vezérének számtalan vádaskodására drasztikusabb válasz nem létezhetett, mint az, melyet a miniszterelnök adott neki. Mindama jámbor óhajtásokra, melyeket gróf Apponyi kisebb-nagyobb biztossággal előadni szokott, s amelyeket a magyar nemzet törekvése méltó célja képen irt a szélrőzsa minden irányára fellobogó zászlójára, nagyszabású és mélyen átgondolt állambeszédében azokkal az egyszerű szavakkal válaszolt a miniszterelnök, hogy nemzeti aspirációkat csak tettekkel lehet teljesíteni és állítása megvilágítása végett a tények végtelen sorozatára hivatkozhatott volna, ha ezeket már általánosan nem ismernék s a nemzet közös birtokává nem váltak volna még.

Minden dicsőretet érdemlő részlet helyett, melyek még ma is megdobogtatják minden hazafi szívet, egyszerűen kijelentette báró Bánffy, hogy minden egyes pontot teljesített, melyet három évvel ezelőtt adott programjába felvett. És míg őt akkor e program teljesítésére nem tartották képesnek, ma éppen az a párt, mely akkor erre az álláspontra helyezkedett, nem akarja látni és elismerni a szóban levő program teljesítését.

Joggal hivatkozhatik arra báró Bánffy, hogy becsületesen teljesítette programját, miután többet tett, mint akkor ígért. Magyarországon eddig ehhez nem voltunk hozzá szokva és ez dicső helyet biztosít báró Bánffynak az ország történelmében.

Az ellenzék által az appropriációs vita alatt felvetett kérdésekkel szemben

állást foglalt a miniszterelnök és a ki hallani akarta, mindenkinek hangosan kijelentette, hogy a leghatározottabban fog fellépni minden nemzetellenes és antiszemita törekvés ellen; nem fogja engedni, hogy másvallású polgárok nem magyaroknak, a nemzet testén rágódó idegeneknek tekintessenek s mint ilyenekkel bánjanak velük. Magyarországon nem szabad nemzetiségi és felekezeti különbségnek léteznie, csak egy különbség lehetséges, hogy az egyik forróbban szereti a hazát, mint a másik. A néppárt antiszemita törekvéseivel szemben a miniszterelnök a zsidóságot a magyar nemzet organikus részének tartja és a meddig az hazafias érzelmű, ellene lesz minden antiszemita célzatnak. Báró Bánffy oly körben nőtt fel, hol nem ismernek felekezeti különbséget s borzongással látja, hogy a képviselőházban legujabban ilyen tendenciák vehetők észre. Ez a valódi szabadelvűség, a mely bátran kiállja az összehasonlítást Kossuth Ferenc és Apponyi szabadelvűségével.

De a munkáskérdésben is liberálisabb báró Bánffy, mint az ellenzéki szónokok. A mezőgazdasági munkások mozgalmának nem szocializmus, hanem egy egészen különleges tévtan, mely egyetlen szocialista hitvallásban sem fordul elő. A szocializmus kérdése egész Európát foglalkoztatja, de amint sehol sem sikerült e nagy kérdést megoldani, éppoly nehéz lesz Magyarországon is végezni vele. Báró Bánffy iparkodik a bajt enyhíteni s vele együtt reményli az egész országot, hogy ez sikerüljön is fog neki.

E nyilatkozattal kapcsolatban előkészítette a miniszterelnök a képviselőházat arra, hogy a közigazgatási reformmal sürögősen fog kellenni foglalkoznia, mert az agrárszocialista kérdések nagy részének orvoslása szorosan összefügg a közigazgatás reformjával. Bejelentette a miniszterelnök azt is, hogy a kiegyezési javaslatokat legkésőbb április első napjaiban beterjeszti a kormány.

A reakciónárius néppárthoz is intézett Bánffy egy komoly felhívást, melyhez az egész ország csatlakozik. Az ut, melyre a néppárt lépett, nincs sem a kereszténység, sem a katolicizmus, sem a haza érdekében. Majd eljön az idő, mikor be fogja látni ez a párt cselekvésének részes voltát, melylyel alássa az állam és a társadalom létét.

Nagyszabású, államfárfiúi beszéd volt az, melyet báró Bánffy mondott és méltó e beszéd, hogy minden magyar, kinek a haza jóléte és virágzása szíven fekszik, elolvassa és megszivlelje azt. Akkor aztán minden igaz hazafi szíves készséggel fog résztvenni abban a véget érni nem akaró tetszenyilvánításban, melylyel a képviselőházban a miniszterelnöknek ezt a beszédét is honorálták.

HIREK.

Tájékoztató.

Március 29 R. k. hitközségi ülés.

Április 12. Közigazgatási bizottság ülése.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 óráig nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6—8 óráig.

— A megyei tisztikar köréből. Torontál vármegye főispánja Zsitkovszky Béla végzett joghallgatót közig. fog. gyakornokká ideiglenesen kinevezte.

— Hitközségi ülés. A róm. kath. hitközség holnap délután 4 órakor ülést tart, melynek egyedüli tárgya a temető kibővítésének megoldása lesz.

— Segédjegyzőválasztás. Kis Oroszról jelentik, hogy a községben a napokban tartották meg a segédjegyzőválasztást, mely Dégi István győzelmével végződött.

— A módosi uradalom bérbeadása. A „Módos és Vidéke“ írja: Mint biztos forrásból merítettük, a módosi uradalom eddigi főbérője Dungszerzki Lázó új ajánlatát a zágrábi káptalan visszautasította s elhatározta, hogy olyan főbérőnek engedi át, ki az uradalom területét kis parcellákban albérloknak engedi majd át. Ez bizony közigazdasági szempontból nagy jótétemény volna kis mezőgazdánk osztályára nézve.

A „TORONTAI“ tározója.

Szerelem és pénz.

Szerelem és pénz, ez az élet maga. A szerelem és pénz utáni sóvárgás, ezek az élet mozgató erői.

Undok bűnökkel van megméltelyezve a rohanó század végén a levegő s ezeknek a bűnöknek titkos rugói a szerelem és pénz.

Az emberek lihegnek a pénzért s lázas deliriumban tárják ki karjaikat szerelmesük felé.

Nem ösmernek akadályt, hogy céljaikat elérhessék. A megunt hitvest elgyilkolják, hogy szerelmük tárgyát kabúkra ölelhessék, képmások ölni, gyilkolni. És ugyanazt teszik, hogy biztosítsák maguknak az anyagi jólétet, hogy el-mámorosodhassanak az arany csengésétől.

Szerelem és pénz. Ez a minden bűnök szülőméhe.

Minden-minden más emberi érzés, szenvedély eltörpül mellettek pénz és szerelem.

Es ez a két hatalom, mely kormányozza a világot, mely maga az élet, örökös harcban áll egymással.

Melyik erősebb hatalom, melyik győz a másik felett, kérdezzük mindennyian?!

Es ma két kiterített hulló, két ember meg-merevedett, halálra vált tagjai tesznek bizonyágot, szörnyűség s tanulsóval, hogy mindenk felett erősebb a szív szerelmi érzése, mint a

pénzszomj. Mint a hogy erősebb volt időközök előtte, messze és időközök.

Ezt vallják beszédében a néma csukott ajkak, megvádolva mindazokat, akik olyan rossznak, nemtelennek tartják ezt a világot, hol a pénzszomját korrektebbnek vallják az emberek, mint a szerelmes ajkakat.

Tivorny, dobzdások közepette minden nőieségből kivetkezett részeg bűnös asszonyok, leányok között mondta valaki, hogy nem ösmerni el a szerelem szentségének hatalmát.

Pozsgó gőz mámorította meg az agyát, mikor mondta. Külömben is aljas, salakos volt a lelke, fekete foltos a szíve. Nem ismerte a szerelemben csak az érzékiséget.

Ime most rácáfolt egy szegény iparos-leány az értelmiség nagyon is alacsony fokú osztályából. Most már halott. Vérént ontotta szerelmese, a ki nagyon közönséges fickó s a kiróti nem is érdemes szót emelni.

A leány, a kit ott látnunk az ő minden-napi szépségével az iparos bálokon, most már halott. Ha tisztes öregséget ér, talán sohasem tudjuk meg, hogy micsoda költői lelket tartart közönséges asszonyi teste. Egyetlen levele feltárja most előttünk egész lelkületét.

Egyszerű, döcögős mondatokban ír, a helyes-írási hibák is élénken kiabálnak ki a görbe sorokból. Hanem a mit elmondottak azok az egyszerű, lapidaris stílusba öntött mondatok, azok egy valójában volt tragikái hősnővé avatják föl.

Hogy meghalt, talán jobb is neki. Rövid kinokkal váltotta meg a halált, míg ha önző szerelmese golyója meg nem szakítja élet-erét,

örök lelki kínok martyrja lett volna. A lemondás örök kínjainak szenvedője.

Szerelme nagyobb volt, mint a vérszomjas szeretőd s ennek a szerelemnek átkát lész volt elviselni ép úgy, miként az Isten-ember a tövis-koronát. Mikor a szerető vak dühében megtámadja az apát, könnyes szemekkel, lelki fájdalommal egyetlen jajsjava nélküli emeli fel tiltakozó szavát:

— Tiszteled spádat és anyádat . . . . .

Es a lelkinyugalom nem hagyja el akkor sem, mikor utoljára bucsúzik el szerető kedvesétől.

— Ne mond, hogy öngyilkos akarsz lenni, ne zaklasd meg még jobban a szívemet.

Ez a szerelem hatalmasabb minden erőnél, eze őt meg kell emelnünk fejünket. Ennek a szerelemnek győzni kell mindenk felett. Ebben a szerelemben nincs meg az érzékiségnek, a szerelmi kéjaek egyetlen szikrája sem, ez szent, mint a szüzanya szerelme.

Es mikor százak meg százak azt hiszik, hogy im az önző kapzsi szerelem ül diadalt a vérszomjas szerelem felett, mely először mindent, mi utjába akad, mely elemészti önmaga tüzeiben, önmagát, akkor valami tiszta kék pára kél, valami rózsaszínű felhő támad . . . . .

Nem Szathmári Imre nyerte itt meg a csatát, hanem Kis Ilonka. M-rt megösmertette, ha halála révén is azt a szerelmet, a mely ott fakadt az istenség kebelén, a mely együtt született azzal a jóval.

Es a szerelem pedig mikor elbukik, bukásában is nagyobb, mint a másik nagy hatalom diadala magálatán az önzés, a pénz hatalma.

Sz. Z.

— A hírlapirodalom köréből. Dr. Hódy Antal az általa alapított a közkeveltségnek örvendő „Pancsovai Ujság” szerkesztésétől nagy elfoglaltsága miatt visszalépett. Új tulajdonosa és szerkesztője a lapnak Molnár József, lapunknak is munkatársa, lett.

— Ünnepelel képviselő. A lovrini választókerület, zombori Rónay János országgyűlési képviselő tiszteletére, f. évi április hó 11-én, Perjámoson a nagy szálloda összes termeiben, jótékonyólu jelmez bált rendez. Ugy a hölgyek, valamint az urak felkértek, hogy minél számszerűbben jelmezben legyenek szívesek megjelenni. Belépti-díj: személyjegy 1 frt, családijegy 3 frt. Felülíratások köszönettel fogadtatnak. A zené az első szegedi cigány zenekar fogja szolgáltatni.

— Nagyszentmiklósi hírek. Nagyszentmiklós községe érdekes közgyűlést tartott szombaton délután. A községi elöljáróság előterjesztette indítványát az 1848. évi események 50 éves évfordulójának megünnepléséről a 48-as törvények szentesítése napján április hó 11-én. Az elöljáróság azt indítványozta, hogy 10-én este általános kivilágítás legyen, 11-én pedig díszközgyűléssel ünnepelel meg a napot; az indítványt a képviselőtestület magáévá tette és elhatározta, hogy az akkori idők tanuját, Ketzó László képviselőtestületi tagot fogják felkérni a díszbeszéd megtartására. — A villamos világítás ügyében előterjesztette a képviselőtestület a gróf Nákó Sándorral kötendő szerződés szövegét, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A szerződés szerint f. évi aug. 1-ig már tényleg meglesz a villamos utcai világítás, egyelőre 50 lámpára.

— Kézfogó. Porsche Vilmos zombolyai iskolatulajdonos jegyet váltott özv. Bild Katalin urnól. — Hoffmann Ida kisasszonyt, Hoffmann Edó polgártársunk leányát eljegyezte Frankl Dezső ur Budapestről.

— Iskolaszékli állás. A nagybecskerekői községi iskolaszék szombaton Menczer Lipót elnöke alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Szabó Ferenc, dr. Grandjean József, dr. Haidegger Lajos, Steinitzer Géza, dr. Brájer Lajos, Weisz Izidor, Jeszenszky Nándor, ifj. dr. Demkó Pál, Blum Sándor, Benkóczy Ilés, Baden Károly, Rédl Ferenc, Wéging István iskolaszékli tagok és Váry Mihály bizottsági jegyző. Az iskolaszék mint ipartanácsi bizottság Szabó Sándor megbetegedett tanító helyettesítését iránt úgy intézkedett, miszerint felhívta az ipariskolai tanítókat, hogy beteg kártársukat, annak tanóráit egymás közt felosztva, felváltva helyettesítsék. Tudomásul vette továbbá az iskolaszék a kir. tanfelügyelőségnek április 11-ének megünneplésére vonatkozó átiratát, és azután elhatározta, hogy a községi iskola tantermeinek havonkénti felszerelése céljából megkeresi a városi képviselőtestületet, miszerint ezen célra évi 50 frtot szavazzon meg.

— Az ügyvédek tekintélye. Budapestről érdekes mozgalom indul, széles körökben szólnak szokatlan jelszavakkal. Az ügyvédi kar az igazságügyi kormánytól arra nézve kér biztosítékot, hogy az ügyvédek a bíróságok előtt hivatásukhoz méltó elismertetésben, tekintélyben és illő bánásmódban részesüljenek. Angliában, Franciaországban, a poroszoknál és Ausztriában az államügyész és ügyvéd egyrangú jogvédői az igazságszolgáltatásnak, kikben a bíró kisegítő jogtársait látja, ilyenül tiszteli.

— Apák büne, fiak átka. Zombolyáról érdekes eseményről ad hírt levelezőnk. Geiszler Ferenc fiatal munkás legény a napokban fölment a padlásra és fölakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. Végzetes tettét azért követte el, mert az apját kukoricalopáson kapták s az ő érzékeny lelke nem volt képes a szégyent elviselni.

— Élelemszerek és iparos gyártmányok nemzetközi kiállítása Prágán (Kleinseite) 1898. Eszen kiállítás, mely dr. Schwarzenberg Frigyes herceg ő főnsége pártfogása alatt áll, folyó évi május hó 15-ik napjától ugyanazon hó 22-ikéig meg fog tartatni Prágán (Kleinseite) és ki lesznek állítva: iparos gyártmányok, mindenféle élelmi szerek, egymint mindennemű italok, eledelek, egészségügyi és gyógyszerészeti készítmények, mindenféle sportra vonatkozó tárgyak és egyáltalában találmányok és újonságok. A választmány, melyben a város községe, a kereskedelmi kamra, a konzuli test stb. képviselve vannak, különösen azokhoz fordul, kik az ország különöségét képező népies tápszerkeket készítenek s Magyarországon oly gazdagon vannak képviselve. Bejelentéseket minél előbb a kiállítás vezetője, Gobiet Arthur ur, Prága-Karolinenthal címére kell beküldeni.

— A becskerekeli mélykutak. A Ferenc József téren levő mélykut körül a napokban olyan pocsoya támadt, hogy bátran versenyre kelhetett volna holmi kisebb fajta záporozóval. Ugy látszik ez ihlette meg lapunk egy ismeretlen barátját, a ki a következő verset küldte be hozzánk egész szokatlan uton: ugyanis felragasztotta a szerkesztőség ajtajára:

Nagy Becskerek városába
El készült már a Csatornya
Örülnek már a gyermekek
Lesz majd jó csuszáló helyek.

Nemkel menni a bögere
Csak a piac közepére
Majd ha eljön a Deczember
Lesz jég elég a fő téren.

Mert az a lapos Csatornya
Ki önt az a keramitra
Nem kel menni majd a klubba
Nem kel Czipőre korcsolya.

Sokkal kevessebbe kerül
Majd mindenki annak örül
Ide fognak gyülekezni
És a buk Fenczeket nézni.

Z. M.

— Elfogott betörő. Rohrer József nagyváradai csavargó több rendbeli betörések után kerekelt oldott és abban a hiszembe, hogy erre mifelénk nem fogják keresni, lejött a kincses Torontálba. Csakhogy utolérte a nemezis, illetve a zombolyai rendőrség s elküldte haza Nagyváradra, hol tárt karokkal várták már.

— Ongyilkos aggastyán. A nagy minden-ségben annyi a rejtély, hogy sokszor még az indító okára sem vagyunk képesek jutni valaminek. Pancsováról jelentik azt a különös hírt, hogy az öreg 80 éves Csiklórán Jozsin nem tudta megvárni, míg eljön érte a halál, ő ment előbe. Kibandukolt a kertjébe, ott egy pisztolylyal mellbe lötte magát s rövid haláltusa után kiszenvedett anélkül, hogy meg tudta volna mondani sőt elhatározása okát.

— Pénzhamisító banda. Megirtuk annak idején, hogy mikép akarta becsapni egy curogi paraszt, névszerint Csurosán Jóva a nagybecskerekeli vásáron a parasztokat. Ügyetlen utánzatu ötveneseket és ezreseket kínált megvételre harmadrész jó pénzért, azonkívül olcsón megvételre az ezüst forintokat is. A bankok tulajdosok azonban már hasonlítottak az eredetiekhez, csak színük volt világosabb és csengésük tompább. Csurosán addig-addig árulogatta a hamis pénzt míg rajta vesztett s a napokban letartóztatatták a szablysai csendőrök.

— Tolvaj eseléd. Még február közepén történt, hogy Sztójkovic György adóhivatali ellenőr elbocsájtotta Niszner Katalin nevű eselédjét, a ki egy éjszaka betört volt gazdájához és mintegy 45 frtnyi értékű ruhát és befőtött vitt el. A rendőrség csak most jött a tettes nyomára, kit azonnal le is tartóztatott.

— Veszett eb. Krcselics fakeskedő kutyája tegnapelőtt két embert megharapott. Ezek Veszél Hugó fényképészsegéd és Kovács Simon napszámos. Az utóbbi Krcselicnél volt alkalmazva s a kutya akkor harapott a kezébe, mikor enni akart neki adni. Az állatot azonnal lebunkózták, Fülep György városi állatorvos pedig felboncolta és konstataálta, hogy veszett volt. Veszél fölmegey a Högyes-féle intézetbe, míg a napszámos kijelentette, hogy ő bizony nem utazik, mert az sok pénzbe kerül.

— A hírlap- és naptárbélyeg eltörlése Ausztriában. Szinte hihetetlennek látszik a mégis Ausztria, ahol még ismeretlen fogalom a sajtószabadság, elői halad, hogy igazán szabaddá tegye a sajtót. Fölzabadija a legnyomasztóbb teher, a bélyegadó terhe alól. A kormány egyszerűen ott emeli az adót, ahol ez lehetséges. Főlemeli a cukor és söradót egy harmaddal, ebből 40 millió forint jövedelme lesz. Ezen jövedelemből fedezi a hivatalnokok fizetésének föl-emelését, az új polgári törvényeljárás költségeit, több sürgős adómnem, különösen pedig a hírlapi és naptárbélyeg eltörlése által keletkező bevételi csökkenést. A magyar képviselőháznak tagjai mai napig nem érezték annak szükségességét, hogy különösen a vidéki sajtóra súlyosan nehezedő hírlapi hirdetési bélyeg eltörlése érdekében emeljenek komoly szót a képviselőházban és ime megérjük most azt, hogy Ausztriában, a cenzura hazájában anyagilag szabaddá teszük a sajtót, míg az nálunk a bélyegadó súlyos terheit alig képes elviselni és rokonváltataiban örökös küzdelmet kénytelen folytatni egyrészt a közönséggel, melyet a magas bélyeg elriaszt másrészt a pénzügyi tisztviselőkkel.

— Hangverseny és bál. Levelezőnk írja: A nagyszentmiklósi polgári kaszinó farsangi részét a bójtben, március 24-ére váltotta ki magának. Hogy pedig némi változatoságot teremtsen a mulatságok krónikájában, elhozatta a szegedi II. honvédkerületi zenekart. A zenekar esti 8-tól 10-ig hangversenyt adott és pedig a következő műsora: 1. Halásziaduló Schneidertől. 2. Nyitány „Oberon” c. operából Wébertől. 3. I. Magyar Rapsodia Liszt. 4. Magyar gyöngykoszoru egyveleg Strobotól. 5. „Mohaup” tipegő (ajánlva a polgári kaszinó elnökeinek) Feix karmestertől. Ez a szám volt az est alkalmi szenzációja a figyelmes karmester részéről. 6. Falusi népszünnepély (hangfestmény) Czibulkától. 7. „Méhkas” aduló. Schneidertől. A „Fekete sas” nagytermét szünültig megtöltő közönség a hangverseny minden számát zajos tapsokkal honorálta. — Eaután következett a tánc nem kevesebb sikerrel és fesztelen jókedvvel. Csak az tűnt fel, hogy a polgári kaszinó estélyén legkevésbbé volt a polgári kaszinó közönsége képviselve, ami magyarázatát leli az ideai rossz esztendőben. A mulatság szép hasznót hozott a szép cél, a polgári kaszinó könyvtára javára.

x Az Első Leánykiképzési-Egylet, m. sz. f. hó 20-án tartotta meg számos tag jelenlétében XXXV. rendes évi közgyűlést. Miatán Schwarz Armin elnök kimutatta a közgyűlés határozatképességét, amennyiben 202 tag 1406 jutalékrészt helyezett letétbe, előterjesztették a jelentéseket. Az előterjesztett főjelentésből kitétszik, hogy az 1897-ik kezelési év is nagyon eredménydus volt, mivel 7281 uj, jobbára a legfiatalabb korosztályhoz tartozó jutalékrészt irtak be, megjegyzendő, hogy a fu-biztosítási osztályok is jelentékeny szaporodást izgáltak. Esedékesse vált biztosítások fejében 135306 frt 13 krt, tehát 74,513 frt 64 krral többet fizettek ki, mint az előző, 1896. évben. A jelentékeny kifizetések dacára 390,719 frt 84 krajt kezelési felesleg éretett el, amely összegből a matematikai díjtartalékhoz 251,711 frt 03 krt esatoltak. A díjtartalék ennőlfogva 1,608,203 frt 29 krra emelkedett. A fennmaradó 148,008 frt 81 kr az alapszabályszerű alapok erősítésére fordítottak, amely összeggel azok 296,008 frt 36 krra egészítették ki, így tehát az évi mérleg 1,904,211 frt 65 kr, főössszeggel zárul. Az alapok fedezetüket nyerik jó kamatozásu budapesti házakban, amelyek 7632 forint leírása után 755,654 frt 25 krral vannak a mérlegben kimutattva, továbbá 4 1/2%-os elsőrendű biatonsági értékpapirban 425,440 frt 30 krral, takarékpénztári betétekben 469,313 frt 57 krral, végre saját kötvényekre adott kölcsönökben és hint levő követelésekben. Dr. Alexander B. a felügyelő tanács elnöke előterjeszti a tanács jelentését és indítványt a felmentvény megadására, mire a főjelentést és az igazgatóságának abban kifejezésre jutó indítványait jóváhagyólag tudomásul vették és a fölmentvényt egyhangulag megadták. A jegyző könyv hitelesítésével Márfy Károlyt és Singer Dávidot bízták meg. A felügyelő tanácsba választattak: Dr. Alexander Bernát, Basch Lajos, Heger József dr. Simonyi Zsigmond, Weil Dávid J. ismét és Wertheimer Albert (uj) Miatán még Hevessi Józseftagindítványára Schwarz Armin elnöknek, ki huszonkilenc év óta áll az intézet élén, továbbá az egész igazgatósági testületnek és Kohn Arnold vezérigazgatónak élénk éljenzés mellett köszönetet és elismerést szavaztak, elnök a gyűlést bezárta.

Tavaszi rügyek.

Hamvas szárnyacskaidat mikor ütöd bele már a tavasz illatpárás levegőjébe, — elsőnek érkező, édes fecskemadár?

Nyílik az élet; fák, füvek, virágok felélednek. Sójajokat hordtova kóborlásában az esti fuvalom, — de a ti csicsergétek nem hallatszák még sehol.

Oda hajtom fejem a sudár jegenyéhez:
— Jegenyefa jól megnőttél, messzire látsz.
Nem látod a bujdosókat, idegenből vándorlókat?
A jegenye hajlong a szélben.
— Nem látom, nem látom. Csalóka a napfény, asszony mosolya, mely borultra válik.

Csókra éhes a napsugár. Ah, nem a régi, a beteges, vézna, — de a fiatal, tüzes, mely az első tavaszi hajnalon kelt hódító újjá!

A tekintete éget s élet fakad s nyomán.
A természetben, asszony és férfi szívekben egyaránt. A szeretkezés ideje ez; az édes, a sorvasztó szeretkezés, mely boldogít, mely — öl.

Az ibolyát, mit kebeledre tűztél, sarjadzó fűszálak enyhe árnyékából az én kezem tépte.

Mint egy szerelemes troubadour zengem hozzá a tyradákat: Megláttalak, szerettelek, miként a fáradt beduin a gyötrő éjre pirkadó napot.

Almomban, ébrenlétben te vagy az eszembe. Szelid szemeidnek tiszta sugárzása ragyog reám az ég csillag miriádjából; megcsókoltam a levegőt, melyben arcod fűdött, virág után kutatok a földön, hova lábad lépett. Szeretnék elrejtetni a nap elől, hogy sugara ne lopjon csókot reád.

Nem osztozom a nappal; nálánál is jobban éhezem a csókra, a te csókodra. Hagyjon meg téged nekem, egyedül csak nekem!

Üdeségében, frissességében míg örvendeztél ez ibolyacsokornak, — sok szavad volt hozzá. Szerelmesen, édesen néztél a kékszemű virágra s vélted, hogy megérti suttogó beszéded: — Azt, aki küldött, akitől hozzáim érkeztek, — láttam megint, álmodtam is fölöle . . . gyöngye szép virágom!

Elhervadt a virág, kebeledről lekiváncozott a földre, — ott hagyta, — nem nyúltál utána.

Asszonyosoly volt a szerelmed, felragyogott, hamar is leáldozott. Csálóka napsfény, beteges rajongás az enyém, az ifjuság szenvedélyét majmolva, egy pillanatra lángot fogott a tavaszi napsugártól . . . s el is aludt csendesen.

T. D.

Színészet és irodalom.

— A kikiindai magyar színészet. A kikiindai kaszinó a színi ügy tanulmányozására egy 6 tagú bizottságot küldött ki. E bizottság kimondta, hogy a választmánynak javasolja, miszerint a jövőben a kaszinó intézze a kikiindai magyar színészetet és a mennyiben a megyei központban megindult mozgalom, mely az egész megyei színügy egyöntetű rendezését tűzte ki célul, eredményre vezet, a kaszinó a központi bizottságnál jelentse be csatlakozását. Tanácskozott a bizottság továbbá a részletbérlet gyűjtéséről is. Ezen kérdés körül még megállapodások nem jöttek létre, hanem a bizottság egy kéttagú albizottságot bízott meg erre vonatkozólag egy tervezet elkészítésével.

— Megbukott színigazgatók. Említettük már, hogy Peterdy Sándor nagykikiindai színigazgató belebukott vállalatába és Pécsre szerződött el a Somogyi színtársulathoz. Egy belügyminiszeri leiratról kitéjük, hogy lesz még Peterdy Sándor nagykikiindai, Baródy Károly m. óvári, Kárpáthy György jász kíséri és Fekete Miksa petrosényi színigazgatóktól a színészegyesület központi igazgatótanácsának felterjesztésére megvonta az engedélyt. Ezek a szegény emberek nem tudták leróni a színészegyesületnek tartozó kötelezettségeiket és ezen szegénységüket koncesszióikkal fiazták meg.

— Színészet a délvídeken. Mig Fehértemplomban a brassói német társulat a közönség élénk pártolása mellett folytatja vendégszolgálatát, addig Versecen alig-alig képes Bokody magát föntartani, dacára annak, hogy sajtó és közönség egyaránt dicsegti a jó társulatot. A Peterdy-társulat néhány visszamaradt tagja Nagyikikindán, Nagyszentmiklóson és Módoson rendezett hangversenyeket, hogy éhen ne haljon. Bizony nem valami rózsás a délvídeki magyar színészet sorsa, de a mi képviselőink erről még schasem említették egy szót sem az országgyűlésen. Ez egyszer pedig nem arany a halgatás.

— Egy érdekes ujság. Ritkán vagyunk abban a helyzetben, hogy egy szép ujságot dicseghetünk. Most csak azért tesszük, mert kezünkbe akadt az Ország Világ utolsó száma, a melyből megláthatja az olvasó, hogy milyenek kell lenni egy érdekes és jó ujságnak. Tessék csak az Ország Világot végiglapozni. Ott találják a magyar irodalom legkiválóbb képviselőinek munkáit, hisz az Ország-Világ munkatársa minden magyar író, élén Jókai Mórral. A mikor az Ország Világ karácsonyi almanachját (ezt a pompás munkát minden új előfizető ingyen megkaphatja) kiadta, az előző írására maga Jókai Mór vállalkozott. A kitűnő műve mellett

az ujság minden száma tele van érdekes és aktuális képekkel. A mi egy héten nevezetes dolog történik, azt az Ország Világ siet képben és írásban megörökíteni. Valóságos képes album az ujság minden száma, amiért is most a negyedik elején, a mikor az olvasó gondolkodik, hogy melyik képes lapot járassa, kötelességünknek tartjuk, hogy ezt az ujságot, a legérdekesebb és legjobb magyar szépirodalmi hetilapot figyelmébe ajánljuk. Előfizetni az Országra-Világra annál könnyebb, mert negyedévre csak két forintba kerül. A kiadóhivatal Hold-utca 7 szám alatt van, a ki oda egy levelező-lapot ír, mutatványszámot is kap.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése március 28.)

Budapest, március 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma részleteiben is elfogadta a pénzügyi törvényt, mire Zsigárdy Gyula előadó elfogadásra ajánlja a hódoló feliratot.

Barabás kijelenti, hogy a függetlenségi párt nem járul hozzá a felirathoz. A többség azonban elfogadta.

Letárgyalta ezután a Ház a következő törvényjavaslatokat: A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéről szóló 1879. XXXIX. törvények módosításáról az 1881. LIX. törvények 3.§-ának módosításáról, a polgárosított magyar határvidéken fennálló házközösségi intézménynek megszüntetéséről szóló 1885. XXIV. törvények némely rendelkezéseinek kiegészítéséről és a Gabela-Bocche-di-cattaro-i keskenyvágányu vasutnak, a Trebinje és Gravosa felé vezetendő szarnyvonalak építéséről szóló törvényjavaslatok; a belügyminiszter Magyarország 1896. évi közegészségi állapotáról; több helyi érdekű vasut, köztük a szécsény-szamos-alibunári és szamos-antaifalvai h. é. vasut engedélyezéséről szóló jelentéseket.

A király és a Reichsrath.

Budapest, március 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy ma fogadta ő Felsője a képviselőház elnökségének küldöttségét s örömet fejezte ki megválasztásuk fölött. Egyben azon reményének adott kifejezést, hogy az ülések alatt ezentul békés állapotok fognak uralkodni.

Bischitz Dávidné halála.

Budapest, március 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bischitz Dávidné, a jótékonyaságáról ismeretes urnő, ma meghalt.

A tőzsdéről.

Budapest, márc. 28. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat kielégítő, forgalom 30.000 mm., az árak 5 krral emelkedtek. Követett:

Rozs tavaszra	9:12— 9:13
Buza márcz.-április	12:33— 12:34
Tengeri május-junius	5:37— 5:38
Zab	6:56— 6:58

Nyilttér.*

Köszönetnyilvánítás.

Bécs, 1898. február 22.

A „Nemzeti” Balesetbiztosító Részvénytársaságnak Budapest.

Tordai cellulosegyárunk igazgatója Vauvert Nils Duchesne ur f. évi február hó 5-én vadászatról visszatérve egy véletlenül elsült seréltővív által megöletett.

A „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaság Budapestén a tényálladék felvétele után azonnal bekérte a szükséges okmányokat és ezek vételével haladék nélkül kifizette készpénzben a teljes biztosított összeget, azaz 30.000 koronát, miért is készségesen ragadjuk meg az alkalmat a „Nemzeti” nek gyors és előzékeny eljárásáért teljes elismerésünket kifejezni.

Kiváló tisztelettel

Tordai cellulosegyár
Schoeller és Társa

269—3.3

p. p. Neufeld Károly.

*

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

A „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaság Budapestén (Erzsébet körut 13. sz.) biztosítást nyújt mindennemű baleset anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneket (polgár és katona) gyári és iparvállalati alkalmazottakat (munkások és tisztviselők), valamint bárkit, hivatás teljesítése közben vagy azon kívül, utazás alatt, vadászaton vagy bármely más alkalommal érhető baleset ellen, a legszabadelvből biztosítási feltételek és a legutányosabb díjtételek mellett.

Közelebbi felvilágosítást a legkészségesebben nyújt: a „Nemzeti”, az „Első magyar általános biztosító”, a „Magyar-francia”, és a „Bécsi biztosító” minden fő- és alügynöksége az ország bármely helységében.

Megbízható és ügyes üzletszerzők felvétetnek.

Egyedül elismert kellemes ízű termézetes hashajtószer a

Ferencz József

keserűviz,

a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírű örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert pártatlan egyenletes, gyors és tartós hatású.

A nagy millenniumi éremmel egyedül kitüntetett keserűvizforrás. 220—10.3

Kértek csak Ferencz József keserűviz, nem pedig budai vagy egyéb elnevezést használni. Kapható mindenütt. (Az igazgatóság Budapestén).

Hirdetések.

KRIEGNER-féle

Akácia arc-c réme 1 frtért, szappan 50kr.

TOKAJI CHINA-VASBOR vöröszegénység, sápkór, érvágytalanság gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére kiválóan hatásos készítmény. Kitűnő sajtóságáért belügyminiszeri engedéllyel látott el.

Egy üveg 3 frt, kis üveg 1 frt 60 kr.

REPARATOR Cenz és köszvény ellen meglepően ható külszer, melylyel a Szt.-Rókus-kórházban 136 esetben tétetvén kísérlet, ezek közül 129 esetben teljes gyógyulás, 7 esetben javulás éretett el. Nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr.

Ezen készítmények kaphatók országoserte a gyógyszerárakban. (176—6.5)

Főraktár Budapestén:

KRIEGNER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar koronához”

BUDAPEST, Calvin-tér.

Kiadó lakás.

Bégaszentgyörgyön a volt Kiss-féle uradalmi kastélyban egy

4 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás

május 1-től kiadó.

Ezen lakást szép park környezvén, igen egészséges üdülő hely. Feltételek megtudhatók a bégaszentgyörgyi községelöljáróságnál. 298—3.2

2456. szám. 1898.

Pancsovai főszolgabírói hivatal.

Pályázati hirdetmény.

Az újonnan rendszeresített dolovai községi II. ik segédjegyző és megüresedett községi irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen és pedig a segédjegyző állással 400 frt évi fizetés, 60 frt lakbér, az irnoki állásra 360 frt évi fizetés élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabíróihoz folyó évi április hó 5-éig küldje be.

A választás folyó évi április hó 6-án fog Dolova községében megejteni.

Pancsován, 1898. évi március hó 20-án.

305-2.1

Jablonszky,
főszolgabíró.

Első délmagyarországi gépgyár, vas- és fémöntő r. t. felszámolás alatt.

Miután a mai napra egybehívott rendkívüli közgyűlés, részvényeseinknek a határozatképességre előírt számban meg nem jelenése következtében megtartható nem volt, ennél fogva a társaság t. részvényesei a folyó évi április hó 11-én d. e. 11 órakor a Torontálmezei takarékpénztár helyiségeiben, a lentebb közölt régi napirenddel megtartandó

ujabbi közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak oly hozzáadással, hogy ezen második határozaton az alapszabályok 11. §-a értelmében a jelenlevők — azok számára való tekintet nélkül — érvényesen fognak határozhatni.

Napirend:

A felügyelő-bizottság megválasztása további 3 évre, esetleg azonban csak a felszámolás befejeztéig való érvényesítés; és ezen tiszteletdíjának megállapítása.

Nagy-Bacsókeréken, 1898. évi március hó 26-án.
309-1.1 A felszámoló bizottság.

A központi szolgabírói hivatalról.

3909. szám. 1898.

307-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye központi járásába kebelezett N. Ecska községében megüresedett községi szülésznői állásra pályázatot hirdetnek. A javadalmazás évi 40 frt és a szüléseknél való közreműködésért napi 40 kr.

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1898. évi április hó 5-éig hivatalomhoz betérjesszék.

N. Bacsókeréken, 1898. március 21.

Dániel,
főszolgabíró.

7246. sz. 1898.

Csenei járás főszolgabírója.

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött s 500 forint évi fizetéssel egybekötött román-kécsai segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívtnak pályázni óhajtok, miszerint szabályszerűen felszerelt, nyelvismereiteket kiegészítő folyamodványukat hozzám f. évi április hó 30-ig nyújtsák be.

A választás R. Kécsán f. évi május hó 3-án d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Kelt Csenén, 1898. évi március hó 21-én.

196-3.2

Uzbasich,
főszolgabíró.

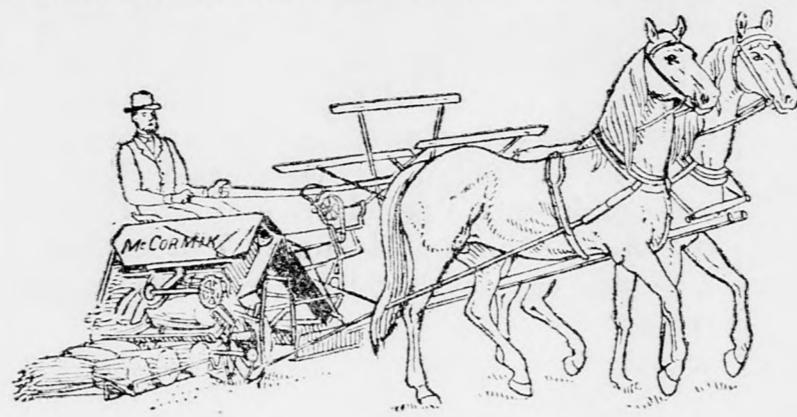
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hirdetések

felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mc Cormick 236-16.5
ARATÓ-GÉPEK,

a legjobbak a világon; kéveketők és marokrakók, Mc Cormick fűkaszalók, eredeti amerikai köszörlékészülékek, szénagereblyék és szénaforgatók legjutányosabban beszerezhetők

Müller és Weisz cégénél

Budapest,

V. váci-körút 76.

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános czélokra kéz-, jargány és erőhajtásra,**TÜZFECSKENDŐKET**
városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,**harangokat és harangállványokat**

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pócegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI. KÜLSŐ VÁCI-UT 45.

186-40.8

— Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. —

1.000.000 KORONA
Egy millió
nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szabad.
osztály-sorsjáték
50.000 nyereményének
jegyzéke.

A játékterv 9. § szerint a legnagyobb
nyeremény

1.000.000 Korona.
Egy millió

A nyeremények következőleg vannak beosztva:

Nyeremények:	Korona:
1 á	600 000
1 "	400 000
1 "	200 000
2 "	100 000
1 "	90 000
1 "	80 000
1 "	70 000
2 "	60 000
1 "	40 000
5 "	30 000
1 "	25 000
7 "	20 000
3 "	15 000
31 "	10 000
67 "	5 000
3 "	3 000
432 "	2 000
763 "	1 000
1238 "	500
90 "	300
47350 "	200, 170, 130, 100, 80, 40 korona.

50.000 nyeremény és jutalom 13.160.000 korona érték, melyek hat osztályban kiosztottnak.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztály-sorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játékterv 9. § szerint; ennél fogva ezen osztály-sorsjáték nagyon előnyös nyeresési esélyeket nyújt; és pedig

100.000 eredeti sorsjegyet
50.000 pénznyereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kiosztottnak, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész	eredeti sorsjegy	6 frt — kr.
Fél	" "	3 " "
Negyed	" "	1 " 50 "
Nyolcad	" "	0 " 75 "

Az összegnek postautalványon való vételén után azonnal megküldjük a renes eredeti sorsjegyet az első huzásbani érvényesítéssel. Kiváratra utánvétellel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti huzási programot is megküldjük és minden huzás után a huzások után megkapják az eredeti huzási lejtromot.

Gyakran ezeket kockáztatnak merész vállalkozókba, a midőn a kiállításba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennél fogva kockázatunk egy sorsjegy vételével aránylag oly csekély összeget, a mely által hirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelésnyel ne késünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenestre

legkésőbb f. évi március 30-ig hozzánk beküldeni.

FEHÉR LAJOS és TÁRSA

a m. k. szab. osztály-sorsjáték főelárústói

BUDAPEST,

Gizella-tér 5. sz. 301-6.2